

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa syndyka masy upadłości K. P.

przeciwko G. w W.

o odszkodowanie za naruszenia zasady niedyskryminacji w zatrudnieniu,

zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z mobbingiem, odszkodowanie

za rozwiązanie umowy o pracę na czas określony, zadośćuczynienie za naruszenie

dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 27 marca 2019 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 27 października 2017 r., sygn. akt VII Pa [...], VII Pz [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. nie obciąża strony powodowej kosztami zastępstwa
procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 27 października 2017 r. oddalił apelację syndyka masy upadłości K. P. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 14 czerwca 2017 r., który w sprawie przeciwko pozwanemu pracodawcy G. w W. umorzył postępowanie w zakresie zadośćuczynienia za mobbing oraz odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę i oddalił powództwo o odszkodowanie za naruszenie zasady niedyskryminacji w zatrudnieniu oraz o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. „wobec uznania, iż w sprawie pojawia się istotne zagadnienie prawne – potrzeba wykładni przepisu, tj. art. 94³ k.p. wobec odmiennych wykładni treści tego artykułu przez judykaturę”. W uzasadnieniu wniosku podano, że „istnieje konieczność wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy, czy przepis art. 94³ k.p. obejmuje swoim zakresem, przy prawidłowej jego wykładni, również przypadek przesunięcia pracownika w trakcie trwania umowy o pracę na stanowisko nie odpowiadające ani wykształceniu, ani zdobytym kwalifikacjom czy doświadczeniu zawodowemu, a nadto czy celowe izolowanie pracownika od pozostałych członków zespołu, nosi znamiona dyskryminacji w zatrudnieniu” (...). Zagadnienie ma charakter abstrakcyjny i dotyczy wykładni przepisów prawa, a stanowisko Sądu Najwyższego dotyczące rozumienia tych przepisów ma znaczenie dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy. Kwestia interpretacji ma znaczenie nie tylko dla powoda i jego sytuacji prawnej, ale także dla innych pracowników oraz dla pracodawców, którzy mając do dyspozycji klarowną wykładnię przepisów przez Sąd Najwyższy, są w stanie skalkulować prawidłowo ryzyko swoich decyzji. Bez odpowiedzi Sądu Najwyższego rozstrzygającej tę wątpliwość prawną, pozostanie różnorodność wykładni norm zawartych w art. 94³ k.p., co spowoduje niepewność co do możliwości ewentualnego orzecznictwa sądowego w tym zakresie. Co się zaś tyczy naruszenia przepisów art. 18^{3a} i 18^{3b} k.p., to naruszenie polega na niezastosowaniu tych artykułów przy rozpatrywaniu sprawy, tak przez Sąd pierwszej, jak i drugiej instancji.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej odrzucenie ewentualnie nieprzyjęcie do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut pozwanego braku substratu zaskarżenia nie został uwzględniony, gdyż powód zaskarżył wyrok w części oddalającej apelację, a więc w części rozstrzygającej spór (materialnie). W takiej sytuacji nie można stwierdzić niedopuszczalności skargi ze względu na brak przedmiotu zaskarżenia. Inną

kwestią jest ocena zasadności skargi. Wyprzedza ją jednak ocena podstawy przedsądu, która jest negatywna.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu z następujących przyczyn.

1) Niewłaściwie rozróżnia pierwszą podstawę przedsądu, do której się odwołuje, czyli istotne zagadnienie prawne – art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. od drugiej podstawy przedsądu, czyli kwalifikowanej potrzeby wykładni przepisów – art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wynikającej z poważnych wątpliwości w wykładni lub z rozbieżności w orzecznictwie. Podkreśla się tę różnicę, gdyż istotne zagadnienie prawne nie może zamykać się w samej wykładni przepisu. Ustawa wyraźnie rozróżnia przedmiot i funkcje pierwszej i drugiej podstawy przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). To co należy tylko do wykładni prawa nie składa się na istotne zagadnienie prawne.

2) Wniosek wskazuje w istocie na „potrzebę wykładni przepisu, tj. art. 94³ k.p. wobec odmiennych wykładni treści tego artykułu przez judykaturę”. Nie odwołuje się jednak do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie wskazuje rozbieżności w orzecznictwie sądów („odmiennych wykładni ...”). Nie przedstawia też na czym miałyby polegać poważne wątpliwości w wykładni art. 94³ k.p. Nie jest to przepis nowy i ma już swoje orzecznictwo oraz opracowania w piśmiennictwie. Nie spełnia się zatem przesłanka przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., nawet gdyby próbować odstąpić od reżimu wymagającego jej wyraźnego powołania we wniosku.

3) Nie inna ocena odnosi się do argumentów o znaczeniu stanowiska Sądu Najwyższego „dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy” czy dla innych spraw („pracowników oraz dla pracodawców”), bowiem pozwoli „skalkulować prawidłowo ryzyko swoich decyzji”. Podobnie do wskazanego we wniosku (w jednym zadaniu) naruszenia art. 18^{3a} i 18^{3b} k.p. przez niezastosowanie tych przepisów przy rozpatrywaniu sprawy przez Sąd pierwszej i drugiej instancji. Rzecz w tym, że przedmiotem zainteresowania istotnego zagadnienia prawnego jest problem prawny o znaczeniu uniwersalnym a nie stosowanie prawa w konkretnej sprawie. To drugie to domena stosowania prawa w indywidualnym sporze, co potencjalnie może być oceniane w ramach ostatniej podstawy przedsądu, czyli z art. 398⁹ § 1

pkt 4 k.p.c. Jednak do tej podstawy przedsądu wniosek nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stosowanie prawa należy w pierwszej kolejności do sądu powszechnego. Sąd Najwyższy ma swoje ustrojowe zadania, w tym zapewnienie zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Orzeczenie Sądu Najwyższego nie stanowi jednak źródła prawa (art. 87 Konstytucji), czyli nie zastępuje ustawy. Nie może dać zatem jednej i wiążącej wykładni w kwestii „czy przepis art. 94³ k.p. obejmuje swoim zakresem, przy prawidłowej jego wykładni, również przypadek przesunięcia pracownika w trakcie trwania umowy o pracę na stanowisko odpowiadające ani wykształceniu, ani zdobytym kwalifikacjom czy doświadczeniu zawodowemu, a nadto czy celowe izolowanie pracownika od pozostałych członków zespołu, nosi znamiona dyskryminacji w zatrudnieniu”. Należy to do stosowania prawa w konkretnej sprawie, a wcześniej zależy od ustaleń stanu faktycznego, dlatego tak sformułowana kwestia nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego.

4) Istotne zagadnienie prawne, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to problem jurydyczny o ważkim znaczeniu dla dziedziny lub systemu prawa, opracowany merytorycznie i metodycznie, czyli na podstawie analizy prawa, orzecznictwa a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Zagadnienia o takiej randze brak jest we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Sformułowane kwestie nie wykraczają poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Uwzględniono wynik sprawy i na jej tle sytuację K. P. oraz prowadzone wobec niej postępowanie upadłościowe.